

अभियान

सप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY

Devendrachudal@gmail.com

तर्फ : ४१ / अंक : ९ / २०८० असोज ५ ज्येष्ठ शुक्रबार / Sep. 22, 2023 / कूल्य रु. १०/-

प्रधानमन्त्री दाहाल कांग्रेसमित्र खेल थाले

काठमाडौं । नेपाली कांग्रेसमित्र समेत प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल खेल थाले का छन् । कांग्रेस सभापति शेरबहादुर देउवाले एकलौटी पार्टी सञ्चालन गरेको आरोप संस्थानपन्तर विकाले लगाउँदै आएको बेला कांग्रेसका महामन्त्री गगन थापाले पुष्पकमल दाहाललाई प्रधानमन्त्री बनाएकोमा कांग्रेसको नेता र कार्यकर्ताहरूले चित दुखाउन नहुन अभिव्यक्ति दिए आएका छन् ।

कांग्रेसका पूर्व महामन्त्री एवं सासद शासक कोइरालाले भने पुष्पकमल दाहाल नेतृत्वको सरकार विवाद बढेको छ । कांग्रेसमित्रको विवाद साम्य पार्न भन्दा सभापति देउवा भने अब आफू फेरी सभापति नहुने र आफ्नी श्रीमती आरजु राणा देउवालाई पार्टीमा जसरी भएपनि स्थापित गर्न रणनीतिमा लागि >>> बाँकी ८ पेजमा

हालीलाई www.abhiyanweekly.com.np मा पनि पढ्न सकिन्छ ।

कोइराला परिवार भिडाएर फाइदा लिने देउवाको दाऊ

काठमाडौं । सत्ताको प्रमुख घटक नेपाली कांग्रेसमित्र यत्ते बेला गठबन्धनको नेतृत्व गर्दै प्रधानमन्त्री बनेका पुष्पकमल दाहाल नेतृत्वको सरकारलाई दिएको समर्थन फिर्ता लिएर आफूने नेतृत्वमा सरकार निर्माण गर्ने कि अहिलेकै दाहाल सरकारलाई यथावत राख्ने भन्ने विवाद चुलिए गएको छ ।

कांग्रेस, माओवादी र नेपाला एकीकृत समाजवादीबीचमा पुष्पकमल दाहाललाई प्रधानमन्त्री बनाउने बेलामा भएको भनिएको सहमति अनुसार पहिलो २ वर्षसम्म दाहाल प्रधानमन्त्री रहने त्यसपछिको एक वर्ष माधव नेपाललाई प्रधानमन्त्री बनाउने र पछिलो दुई वर्ष नेपाली कांग्रेसका सभापति शेरबहादुर देउवा प्रधानमन्त्री बन्ने सहमति भएको थियो भनिएको छ ।

त्यही सहमति अनुसार अहिले नै दाहाल नेतृत्वको >>> बाँकी ८ पेजमा

शिक्षा विधेयकको विरुद्धमा मेरार बालेन

काठमाडौं । काठमाडौं महानगरपालिकाका मेरार बालेन साहाले संघीय सरकारले विद्यालय शिक्षा विधेयक ल्याउनु संवैधानिक प्रावधान विपरीत रहेको बताएका छन् । सामाजिक सञ्जालमा एक स्टाटस लेख्दै साहाले संघीय सरकारले संघीय शिक्षा ऐन तर्जमा गर्नका साटो विद्यालय शिक्षा विधेयक ल्याएको भन्दै उनले आपति जानाएका छन् ।

संघीय सरकारले प्रत्येक गर्ने गरिरहेको माध्यमिक विद्यालय तहले प्रस्तुत गर्ने पर्ने विधेयक संघीय संसद मा दर्ता गर्न नै संवैधानिको बर्खिलाप हो । संघीय सरकारले संघीय शिक्षा ऐन तर्जमा गरी राष्ट्रिय शिक्षा नीति तथा मापदण्ड बनाउनुको साटो विद्यालय शिक्षा विधेयक ल्याउनु संवैधानिक प्रावधान विपरीत रहेको लिएको विद्यालय तहले प्रस्तुत गर्ने संघीय संसदमा उनको बहुमत किमार्थ स्वीकार गर्न सकिंदैन उनले लेखेका छन् ।

संघीय सरकारले प्रयोग गरिरहेको माध्यमिक विद्यालय तहले प्रस्तुत गर्ने पर्ने विधेयक संघीय संसदमा उनको बहुमत >>> बाँकी ८ पेजमा

माधव नेपालबाट कम्युनिष्ट शब्दकै उपहास

काठमाडौं । नेपालको राजनितिमा लाज, धिन र डर सबै हराउदै गएको छ । राजनितिज्ञको लागि इमान्दारिता र सत्यता सबैमन्दा दुलो प्रतिवद्धता हो । तर पछिलो वर्षहरूमा राजनीतिज्ञ भनाउँदाहरूमा लाज, धिन र बैमानीले प्रत्रय पाउँदै गएकाले गर्दा जनताले राजनीतिज्ञहरूलाई चो भन्न थालेका छन् । सत्ता स्वार्थका लागि जस्तासुकै हथकण्डहरू अपनाउन उनीहरू तयार हुने गरेका हुनाले जनताले उनीहरूलाई चोरको संज्ञा दिएका हुन् ।

नेपालको राजनीतिमा अनेक प्रकारका तमासाहरू देखन पाइएको छ । जस्तै कम्युनिष्ट पार्टीको नेतृत्वको सरकार ढालेर

>>> बाँकी ८ पेजमा

इटको जवाफ पत्थरले देउ भन्नुको अर्थ के ?

दाहाल सरकारबाटै मुलुक संकटको घेरामा

रहेको र मुलुकमा ६ वटा प्रदेशसभामा सत्ता गठबन्धनकै बहुमत रहेको छ । तर पनि प्रधानमन्त्री दाहाल कहिले सत्ता छोड्नुपर्ने हो भन्दै बरबाराउन थालिसकेका छन् । सत्ता गठबन्धनभित्री कांग्रेस बाहेक अन्य दलमा खासै विवाद देखिएको छैन भने प्रधानमन्त्री दाहालको पार्टीमित्र त दाहाललाई चुनौती दिन सकने नेता नै छैनन् ।

कांग्रेसमित्रको असन्तुष्टि कांग्रेसको संस्थापन इतर पक्षबाट भएको भएपनि कांग्रेसका सभापति शेरबहादुर देउवाको प्रधानमन्त्री दाहाललाई बलियो समर्थन रहेको छ तर पनि प्रधानमन्त्री दाहाल सत्ता कहिरे जान्छ भन्दै कराउन थालेका छन् । दाहालको यो अभियानले गर्दा दाहालले आफैलाई आफैलै विश्वास गर्न नसकिरहेको र उनलाई बाहिरको बाधले भन्दा भित्री बाधले खाएको जस्तो देखिएको छ ।

मुलुकमा भएका तुला तुला भ्रष्टाचारका काण्डहरूलाई समेत प्रधानमन्त्री दाहालले आफूनो स्वार्थका लागि प्रयोग गरिरहेका छन् । लिलिता निवास जग्गा काण्ड, नक्कली भुटानी शरणर्थी काण्ड र सुन तस्करी काण्डमा आफूनो पार्टीका नेताहरू र >>> बाँकी ८ पेजमा

कांग्रेसमित्रै दुवै पक्षको म्याराथन दौड सुरु

काठमाडौं । नेपाली कांग्रेसका सभापति शेरबहादुर देउवा पार्टीको १५ औं महाधिवेशनमा सभापतिको उम्मेदवार नबने भएपनि महामन्त्री गगन थापा र नेता शेरबहादुर कोइरालाली गमा अहिले नेतृत्वको लागि स्पाराथन दौड सुरु भएको छ । कोइरालाले निकै पहिला देखि नै आफू १५ औं महाधिवेशनमा सभापतिको उम्मेदवार बन्ने घोषणा गरेका छन् । त्यही कारणले गर्दा उनी देश दौडाहामा लागि परेका छन् भने थापाले अहिले सम्म सभापतिको उम्मेदवार बन्ने घोषणा सार्वजनिक नगरेपनि भित्रमित्र उनी सक्रिय भएका छन् ।

पार्टी सभापति देउवाले भने कोइराला परिवारमित्र खेलेर शासक कोइरालालाई अधि बढाउन सक्ने सम्भावना भएको भएपनि उनी आफूनी श्रीमती आरजु राणालाई समेत पार्टीको

नेतृत्वमा स्थापित गराउन चाहिरहेकाले गर्दा उनले पूर्णबहादुर खड्का विमलेन्द्र निधि,

प्रकाशमान सिंह, कृष्णप्रसाद सिटौलालाई एक >>> बाँकी ८ पेजमा

मन्त्रिपरिषद्का निर्णय नै भ्रष्टाचारको जड

काठमाडौं । संविधान सभाले निर्माण गरेको नेपालको संविधानलाई उत्कृष्ट संविधान भनि त्यसबेले तुला तुला डंक पिट नेहरू नै अहिले संविधान निर्माण गर्दा गल्ली भएको भद्रै फेरी जनतालाई भुक्ताउन लागि परेका छन् । नेपालको संविधानलाई समाजवाद उनुखोको जलै लगाइदिने र आफ्ना सन्तालिलाई भने पुँजीवादी समाजको सुखभोग जीवन शैलीका लागि मुलुक नै त्याग्ने अभिप्रेरणाबाट बचाउन असफल नेतृत्वर्गे कर्सी वामपन्थी समाजवादी, लोकतन्त्रवादी वा राष्ट्रवादी कहलिन सक्छ ? अहिलेको महत्वपूर्ण प्रश्न यही हो ।

युवावर्गलाई विदेश पठाएर उनीहरूले पठाएको रेमिट्यान्सले मुलुक सञ्चालन भईहेको अहिलेको अवस्थामा कसरी सुधार गर्ने साँच राजनीतिक दल र >>> बाँकी ८ पेजमा

हामीलाई सत्ताबाट बाहिर निकालिए हाम्रो पार्टी समाप्त हुन्छ : माधव नेपाल

काठमाडौं । लिलिता निवास जग्गा घोटला काण्डमा सत्ता गठबन्धनको बैठकको श्रावण २९ गते बसेको बैठले माधव नेपाल र बाबुराम भट्टराईलाई उन्नुक्ति दिएपछि सन्तोषजनक श्वास फेरेका माधव नेपाललाई यतिबेला छटपटी बढेको छ । केही दिन पहिला माधव नेपालले एक सार्वजनिक कार्यक्रममै भने आफूनो पार्टीलाई सत्ता गठबन्धनबाट बाहिर निकाल्ने घड्यन्त्र नै भझरहेको छ भने तर कसले त्यसो घड्यन्त्र गरिरहेको छ भने चाहिउ उनले बताएन् ।

माओवादी केन्द्र, नेपाली एकीकृत समाजवादी, जनता समाजवादी र नेत्र विक्रम चन्द्रले नेतृत्व गरेको नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी मिलेर समाजवादी मोर्चाको गठन गरेर नेपाली कोइरालालाई दवावमा राखेका दस्तावेज विसरहने र नेपाला एमालेलाई तर्साएर आफूनो स्वार्थ पूरा गर्ने रणनीतिक उद्देश्यका साथ गठन गरिएको समाजवादी मोर्चा आफैमा कमजोर रहेको छ । समाजवादी मोर्चामा रहेका दलले राष्ट्रवादी कहलिन सक्छ ? अहिलेको महत्वपूर्ण प्रश्न यही हो ।

समाजवादी मोर्चामा रहेका दलले राष्ट्रवादी कहलिन सक्छ ?

भारतको नाम भारत राख्ने मोदीको पागलपनमा विधि

राजेश गुरुड

मोदीले नयाँ दिल्लीमा आयोजना गरेको दुईदिने न्दृश्य शिखर सम्मेलनका सहभागीहरूका लागि रात्रिभोजको निमन्त्रणमा संस्कृत शब्द प्रयोग गरेर आफ्ना देशवासीहरूको बीचमा क्रोध पैदा गरे। जब शिखर सम्मेलन सुरु भयो, सेप्टेम्बर ९, २०२३ मा जी २० शिखर सम्मेलनमा प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीको प्लेकार्डले भारतलाई "भारत" भनेर उल्लेख गर्यो, जसले दक्षिण एसियाली राष्ट्रको नाम परिवर्तनको अनुमान बढायो। उनको प्रधानमन्त्रीबाट संकेत लिंदै, भारतका राष्ट्रपति द्वापदी मुर्मुले न्दृश्य नेताहरूको स्वागतको लागि रात्रिभोजको निमन्त्रणमा आफ्लाई "भारतको राष्ट्रपति" भनेर उल्लेख गरे, जसले विवाद चर्काएको छ। भारतलाई भारत, भारत, हिन्दुस्तान- यसको पूर्व-औपनिवेशिक नामहरू - भारतीय भाषाहरूमा पनि उल्लेख गरेको छ र यी सार्वजनिक र आधिकारिक रूपमा प्रयोग गरिन्छ, यद्यपि भारतीय संविधानले यसलाई भारत र भारत भनेर पनि उल्लेख गरेको छ।

मोदी टेबलको नेमप्लेट पछाडि बसेका थिए जसमा "भारत" लेखिएको थियो, जबकि जी २०को लोगोमा दुबै नामहरू थिए- हिन्दीमा "भारत" र अंग्रेजीमा "भारत"। नयाँ दिल्लीले १६ औं शताब्दीको दुङ्गाको किल्लाको अगाडि रहेको भारत मण्डपम नामक नयाँ, ३० करोड डलरको शाख आकारको सम्मेलनका लागि प्रमुख अर्थन्त्रका नेताहरूलाई आयोजना गरेको संयोग होइन। भारत मण्डपम एउटा ग्राउन्ड स्क्यापर प्रकारको भवन हो जुन प्रगति मैदान, नयाँ दिल्ली, भारतमा रहेको इन्डिया ट्रेड प्रमोशन अर्नाइजेसन (क्षरेझ) कम्प्लेक्समा अन्तर्राष्ट्रिय प्रदर्शनी-सह-कन्फेसन सेन्टर (क्षरेझ) को रूपमा कार्य गर्दछ। भारत नामका मुख्य समर्थकहरू उग्रवादी चरमपन्थी हिन्दुत्व समूह,

राष्ट्रिय स्वयम् सेवक संघ (आरएसएस) र सत्तारूढ दलहरू हुन, बीजेपी जसले "भारत" नाम ब्रिटिश उपनिवेशवादीहरूले दिएको दाबी गर्दछ। इतिहासकारहरूले यो नामले शताब्दीयोदेखि औपनिवेशिक शासनलाई अधि सारेको धारणा राख्छन्। आरएसएस र कहुर हिन्दुत्वका अपराधीहरू सन् १९४७ देखि अखेड भारत (ग्रेटर इन्डिया) को स्थापनाको आकांक्षा गरिरहेका छन्।

अहिले युरोप भ्रमणमा रहेका विपक्षी कांग्रेस पार्टीका नेता राहुल गांधीले देशको नाम भारतबाट भारत राख्ने नरेन्द्र मोदीको योजना 'बेतुका' भएको बताउँदै नाम परिवर्तन गर्ने सरकारको योजना विचलित पार्ने रणनीति भएको बताए। जनताको ध्यान भाजपाको गल्लीबाट। कांग्रेस पार्टीका नेताले मोदीलाई तूला उद्योगपतिहरूको पक्षमा रहेको आरोप लगाएका छन् र कथित आर्थिक उल्लङ्घनको लागि अदानी समूहलाई नियन्त्रण गर्ने अरबपति अदानी विरुद्ध अनुसन्धान गर्ने माग गरेका छन्। भारतभर बन्दरगाह र विमानस्थल

सञ्चालन गर्न अदानी समूहले आफ्नो शेयर मूल्य बढाउन अफशोर ट्रायाक्स हेम्बन्स प्रयोग गरेको अनुसन्धानले खुलासा गरेपछि हालै चर्चामा आएको छ।

गान्धी युरोपेली संघका सासदहरू, मानवअधिकार रक्षकहरू र बैलियम, नेदरल्याण्डस, फ्रान्स र नर्वेन्स रहेका भारतीय प्रवासीहरूलाई भेटन युरोपमा छन्। अन्तर्राष्ट्रिय सञ्चारमाध्यमलाई दिएको अन्तर्वर्तीमा, कांग्रेस नेताले भने कि अर्को वर्ष भारत नामको साभा प्लेटफर्ममा हुने आम चुनाव लड्न जुलाईमा २८ दलहरूले गठबन्धन बनाएपछि भाजपा सरकार 'डराएको' छ। भारतीय राष्ट्रिय विकास, समावेशी गठबन्धन। सम्भवतः, मोदीको कार्यनीति गठबन्धनको नाम पटरीबाट उतार्नेको लागि धुँडा टेक्ने चाल हुन सक्छ - भारत - जुन द्रुत रूपमा देशको नाम परिवर्तन गरेर भारतमा लोकप्रियता हासिल गर्दै र उनीहरूको कटूरपन्थी हिन्दू राष्ट्रवादी मतदान आधारमा अपील गर्ने हताश प्रयास गर्दैछ।

आलोचकहरूले मोदी सरकारलाई

मानवअधिकार उल्लङ्घन र प्रजातान्त्रिक पछाडि परेको आरोप लगाएका छन्।

भारतमा मुस्लिम र अन्य जातीय र धार्मिक अल्पसंख्यकहरू विरुद्धको सतावटले हालैका वर्षहरूमा विश्वव्यापी चर्चा पाएको छ। जबकि संयुक्त राष्ट्र संघ र मानवीय समूहहरूले नयाँ दिल्लीको कार्यको निन्दा गरेका छन्। सन् २०१४ मा मोदीको सत्तामा आएदेखि नै अल्पसंख्यकहरूमाथि हमला गरेको आरोप हिन्दू राष्ट्रवादी समूहहरूलाई लगाइएको छ, जसमा सयौ मुस्लिमहरू मारिएका छन्। निकट विगतमा, भाजपाले औपनिवेशिक शासनमा उत्पत्ति भएका भारतीय सहरहरूको नाम परिवर्तन गरेको छ, तर मुस्लिमहरू पनि विरासत, दक्षिणपन्थी हिन्दू राष्ट्रवादी प्रयासको एक भागको रूपमा। इद्दद मा, राष्ट्रपति दरबारको मुगल गार्डनको नाम अमृत उद्यान राखिएको थियो। इद्दद मा, मुगल सग्राट अकबरले स्थापना गरेको इलाहाबाद सहरको नाम बदलेर प्रयागराज राखिएको थियो, जबकि

नजिकैको ऐतिहासिक रेलवे जंक्शन मुगलसरायलाई हिन्दू राष्ट्रवादी नेताको नाममा परिवर्तन दीनदयाल उपाध्याय जंक्शन नामकरण गरिएको थियो।

भारतमा भारत नाम प्रयोग गर्ने प्रयासहरूले यसरी लामो समयदेखि धर्मनिवेशकताको उदाहरण मानिने राष्ट्रमा विरासत मेटाउने र एकमात्र हिन्दू विगतलाई जगाउने बीजेपी प्रयासको भाग हो भनी आरोप लगाइएको छ। "भारत" एक संस्कृत शब्द हो जुन हिन्दी होइन र "भारत" वा "भारतवर्ष" शब्दबाट बनाइएको हो। यो पुराणिक साहित्य (लगभग ८,००० वर्ष पहिलेको हिन्दू पवित्र लेखहरूको एक वर्ग) र महाकाव्य महाभारतबाट उत्पन्न भएको मानिन्छ। पुराणहरूले भारतलाई "दक्षिणमा समूद्र र उत्तरमा हिंडुको वासस्थान बीचको भूमि भनेर वर्णन गर्दछ।" समाज वैज्ञानिकहरूले भरतलाई राजनीतिक वा भौगोलिक क्षेत्र नभई धार्मिक र सामाजिक-सांस्कृतिक इकाईको रूपमा उल्लेख गरेका छन्, र भरत पनि पौराणिक कथाबाट एक प्राचीन राजाको नाम हो जो ऋग्वेदिक जनजातिका पूर्वज थिए, र जसलाई मानिन्थ्यो। उपमहाद्विपका सबै मानिसहरूको पूर्वज हो।

कांग्रेस पार्टीका राजनीतिज्ञ शशि थरुरले द्वीपरमा आफ्नो धारणा व्यक्त गरे, "देशको दुई आधिकारिक नामहरू मध्ये एक भारतलाई भारत भन्ना कुनै संवैधानिक आपत्ति छैन, मलाई आशा छ कि सरकार यस्ति मूर्ख हुनेछैन। शताब्दीयोदेखि बनाइएको अतुलीय ब्रान्ड मूल्य रहेको भारतलाई पूर्ण रूपमा छुट याउन। दिल्लीका मुख्यमन्त्री र आम आदमी पार्टी (आप) का नेता अरविन्द केजरीवालले पनि भाजपाको आलोचना गरे: "देश ज़द्दू रूपमा लेखिएको होइन।" भारत नाम सिन्धु नदीबाट आएको हो, जसलाई संस्कृतमा सिन्धु पनि भनिन्छ। र भरतलाई अफ्रुनामा सहरहरूको नाम भारतीय सहरहरूको नाम परिवर्तन गरेको छ, तर मुस्लिमहरू पनि विरासत, दक्षिणपन्थी हिन्दू राष्ट्रवादी प्रयासको एक भागको रूपमा। इद्दद मा, राष्ट्रपति दरबारको मुगल गार्डनको नाम अमृत उद्यान राखिएको थियो। इद्दद मा, मुगल सग्राट अकबरले स्थापना गरेको इलेक्युल्याण्डर ग्रेटको सेनाको आगमन अधि नै भूमिलाई भारत भनेर उल्लेख गरेका थिए।

संसारको सबैमन्दा ढूलो लोकतंत्रको शम्मद

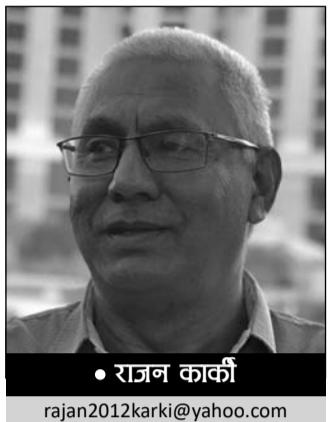
प्रदीप सिंह

उनीहरूको इच्छाविना जबरजस्ती अन्य धर्महरूमा धर्म परिवर्तन गरियो र यो उनीहरूको नेतृत्वको जिम्मेवारी हो जुन ती धर्म परिवर्तनहरूलाई 'गुजरातको कसाई' भनेर चिनिने मोदीको निर्वशनमा सबै तरिकाले फिर्ता ल्याउने जिम्मेवारी हो।

दशकैको दौडान, राजनीतिज्ञहरूले बारम्बार धर्मनिरपेक्षता मन्त्रको उल्लङ्घन गरेका छन्, अक्सर निन्दानीय र गणना गरिएको राजनीतिक बाध्यता बाहिर। भारतीय राष्ट्रिय कांग्रेसको नेतृत्व, जसले स्वतन्त्रता पछिको अधिकांश समय भारतमा शासन गर्यो, परम्परागत रूपमा धर्मनिरपेक्ष राष्ट्रवादप्रतिको आफ्नो प्रतिबन्धतालाई च्याम्पियन गरेको छ। तर वास्तविकतामा कांग्रेस पार्टीले आफ्नो परिवर्तनशील राजनीतिक स्वार्थ अनुरूप भारतमा धार्मिक भावनालाई आवाज गरेको छ भने भाजपाले पछ्याएको छ। राजनीतिशास्त्री आशुतोष वार्षनेको अनुसार, "भारतमा राजनीतिक प्रभुत्वका लागि तीन प्रतिस्पर्धी विषयहरू लडिरहेका छन्। पहिले, त्यहाँ भारतको क्षेत्रीय धारणा छ, परिवर्तनमा सिन्धु नदी बीचको भूमि, हिमालय पर्वतहरू, र दक्षिण र भारतको बीचिका विरेषीलाई बढावा दिन्छ। यो वास्तवमा प्रेस र मिडियाका लागि दु-स्वेच्छ हो जो मोदीको विचारको विरुद्धमा छ। हिन्दुत्व वा मोदीको नीतिको आलोचना गरेकोमा शिक्षाविद र विद्वानहरूलाई बर्खास्त गरिन्छ, आक्रमण गरिन्छ। सरकारी संस्था, सुरक्षा र वित्तीय निकायहरूले विपक्षी दलहरूलाई डराउने र उत्तीडन गर्ने वास्तवमा असहमतिको आवाज उठाउने साहस गर्ने जो कोही हो। बाबरी मजिदको विनाशदेखि २०२२ को साम्प्रदायिक दंगामा, मोदी जतातै एक

वा अर्को तरिकाले भेटिए। मुस्लिमहरू भारतमा हिन्दुत्व फासीवादको मुख्य लक्ष्य भएका छन्, तर दुर्भाग्यवश, तिनीहरू मात्र होइन। मुस्लिम पछि, क्रिस्तियन र सिखहरू हिन्दू सुरक्षाकर्मीहरूको हातबाट पीडित छन्। उनीहरूलाई नरसंहार, लिन्चिङ, लक्षित हत्या, हिंसात्मा हत्या, लभ जिहाद, नक्कली पुलिस "इन्काउन्टर" र भूटा बहानामा जेल सजाय दिइन्छ। इजरायल पछी भाजपाले हालै अपनाएक

सडक बल्न थाल्यो, व्यवस्था बल्छ अब

राजन कार्की

rajan2012karki@yahoo.com

केहीको मूल्य छैन, आदर छैन, जे छ घृणामात्र छ। घुणाको थुप्रोमा थुप्रिएको लोकतन्त्र अब धेरै दिन चल्ने छौंट देखिन्दैन।

लोकतन्त्र ढल्छ अब। लोकतन्त्र संसारमै सबैभन्दा राम्रो व्यवस्था मानिन्छ। तर परिवर्तनकारी दल, नेता र तिनका लुठाह फोजले लोकतन्त्रलाई हाइटीको अवस्थामा पुन्याइदिए।

लोकतन्त्र भनेको बाहुबलीतन्त्र जस्तै बन्यो।

सडक तात्यो, जनाक्रोश बल्यो, राणा शासन गयो। जनाक्रोश बल्यो, ०७७ सालको परिवर्तन भयो। जनाक्रोशकै कारण ३४ वर्षअधि बहुदल आयो। जनाक्रोशकै कारण लोकतन्त्र आयो। यो क्रम अहिले पनि जारी नै देखिन्छ।

डेढ दशकसम्म लोकतन्त्रलाई अग्रगमन भन्नेहरूले भ्रष्टाचार र अपराधिकरणको घोडा चढेर बुर्कुसी मार्दामार्दै 'दयापात्र' बन्न पुगेका छन्। जनाक्रोश यतिधेरै बढेको छ कि अब बल्न बाँकी छ, बल्नासाथ यो व्यवस्था ढल्छ। ढल्नेक्रम सडकमा मान्छेको आक्रोश हेरेमात्र पनि थाहा हुन्छ।

जसरी रुख्विरुवामा ऐजेरु र व्यवस्थामा भ्रष्टाचार उत्तैरे रोग हो। ऐजेरुले रुख्विरुवा ठाडै सुकाइदिन्छ, फलमलाई खियाले माटो बनाइदिन्छ, भ्रष्टाचारले नेताको नैतिकता र उसका भ्रष्ट क्रियकलापले व्यवस्थालाई नै खरानी बनाइदिन्छ। यो प्राकृतिक र बैज्ञानिक यथार्थ पनि हो। यो यथार्थ मान्छेको जीवन र राष्ट्रको जीवनमा पनि लागू हुन्छ। यतिबेला राष्ट्रको जीवनमा भ्रष्टाचार अपराधिकरण लागेको छ, नेतृत्व बर्ण यसेलाई अग्रगमन भनेर जनतालाई छक्याइरहेका छन्। यथार्थमा नेतृत्व आफै छिकिरहेको छ।

सफलताका कुनै संकेत छैन। राष्ट्र असफलताको भीरमा पुगिसक्यो। आर्थिक मन्दीले देशको ढाड भाँच्विने अवस्थामा छ। उत्पादन र निकासी केही छैन। युवा निकासी गरेर प्राप्त रेमिटानसले देश कतिदिन चल्छ? नेतृत्वले जतिसुकै ढाँटुन, जनतामो आक्रोश बढै गएको

छ। जनाक्रोश विस्काटे हुनासाथ आगो लाग्छ, यो पद्धति ढल्छ। यी नेताहरूको भागम्भाग हुन्छ। अब श्रीलङ्कामा जनताले नेता लखेटेका थिए, त्यस्तै दृश्य देखिनेवाला छ।

कति समय भयो र? श्रीलङ्कामा जनताको आक्रोश विस्फाट भएको। जनता जागे भने सुनामी बन्दा रहेछन्। नेता र शक्तिशाली हुँ भन्नेहरूले न घर भन्न पाउने रहेछन्, न सम्पति। यहाँसम्म कि ज्यान जोगाउनका लागि धौ धौ हुनेरहेछ। यो सत्य नबुझेने हो भने नेपालमा श्रिलिकाको त्यो घटना दोहोरिन लामो समय कुर्नु पर्दैन भन्छन्।

आफ्नो अस्तित्वलाई खुब चम्काए भन्नान्दा भन्नान्दै मान्छेको अस्तित्वहीन बन्छ। राष्ट्रको जीवनमा विधिले बाँध्न नसकेको भ्रष्टाचारले राष्ट्रलाई मैनबत्ती पगालेसरह पगाल्तै पगाल्दै अस्तित्वहीन बनाइदिन्छ। ०४६ सालपछिको बहुदल र ०६३ सालको परिवर्तनपछिको लोकतन्त्र दुबै व्यवस्थामा भ्रष्टाचार पनियो। यतिबेला राष्ट्रको जीवनमा भ्रष्टाचार यसरी फैलिएको छ कि यो भ्रष्टाचारले विधि र सुशासनलाई खाइसक्यो। विधिको पालना गराउने अदालत र गर्ने कार्यपालिका, व्यवस्थापिका दुबैतिर भ्रष्टाचारै भ्रष्टाचार गनाइरहेको छ।

● ● ●

उद्योग, व्यापार, निकासी केही पनि छैन। बेरोजगारी व्यापक छ। प्रत्येक दिन हजारौं युवा विदेशीनेक्रम भन्न तीब्र बनेको छ। यति कहालीलाग्दो स्थिति देखेर पनि सरकार मौन छ। सरकारले सर्वदलीय, सर्वपक्षीय, सर्वज्ञाताहरूलाई डाकेर बहस चलाउने फुर्सद नै पाएको छैन। सत्ता र शक्तिमा बसेकाहरू मात्र कमिशन, भ्रष्टाचार र अपराधीको संरक्षणमा जुटेको छ। अर्थात राजनीतिमा हल्केको अपराधिकरणले कानुन व्यवस्था अपराधीको हातमा पुगेको हातमा पुगेको छ।

● ● ●

यहाँसम्म कि देशमा ७ सय ६१ सरकार देशको बेहाल देखेर अत्तालिन थालेका छन्।

सामान्य नागरिक डराएर हो, मध्यम वर्ग बेफुर्सदी भएर र धनाध्ये अफ धन कमाउन अपराधिकरणितर लागेर हो। तल्लो तप्का र मध्यम वर्ग जाय्यो भने आगो बल्न कति बेर लान्दैन। असन्तुष्टि सडकमा छताछुल देखिन थालिसक्यो।

नीति, नैतिकता र जिम्मेवारी कही पनि देखिन, कसैमा पनि देखिन। शासन प्रशासनमा अनैतिकता बढै गयो। शासन प्रशासनका हाकिम वर्गले

यहाँसम्म कि देशमा ७ सय ६१ सरकार देशको बेहाल देखेर अत्तालिन थालेका छन्। एउटा सिंहदरवारको भ्रष्टाचार यी सबै दरवारहरूमा महामारी भनेर फैलिएको छ। देश विकास र जनताको अवस्था फैने विषयमा कसेलाई चासो र विन्ता छैन। सबैको नजर सत्ता, शक्ति र सम्पत्तिमा देखिन्छ। जसरी पनि कमाउनुपर्छ भन्ने मान्यताले गर्दा भ्रष्टाचार देशव्यापी बन्न पुगेको हो। अर्थात भ्रष्टाचारले अवस्था खायो, दुरावरथा ल्यायो, दुरावस्थामा लोकतन्त्र फलेको फुलेको कुप्रचार भइरहेको छ। कागजको फूल र नेपालमा लोकतन्त्र फलनुफुल्नु उस्तै लाग्छ।

संविधान दिवस, लोकतन्त्र र गणतन्त्र दिवस हेरै प्राप्तै देखिन्छ-लोकतान्त्रिक गणतान्त्रिक व्यवस्थामा जनताको आस्था र विश्वास घट्दै गएको छ। कसैले नेताको गर्धनमा खुकुरी हान्यो भने सामाजिक सञ्जालमा आमनागरिकले क्यावात् भने प्रशंसा गर्ने थालेका छन् भने कुनै जनप्रतिनिधिले सिंहदरवारमा आगो लगाइदिन्छ भन्यो भने त्यो साहसी रहेछ भनेर प्रशंसाको बाढी नै देखिन थालेको छ। यथार्थमा आतंक आतंक हो, खुकुरी र आगो दुबै हिसाका प्रतिक हुन्। तर भ्रष्टाचार यसरी बढेको छ कि कुशासन यसरी फैलिएको छ कि युवा विदेशीने, जो देशमा छन् उनीहरू निराश छन्। यसकारण जनताको आक्रोशको प्रतिनिधि पात्र बनेका छन् यस्ता क्रियाकलाप। यति हुँदा पनि स्थापित ठूला दल बुझ्दैनन्, आफ्नो बिगतलाई विश्लेषण गर्दैनन, कर्ते हामीले गलत त गरिरहेका छैनौ भनेर मिमांसा गर्न चाहैदैनन्। जब जनता निराश हुन्छन्, तब बिद्रोह गर्न्छ। नेपाली बिद्रोह गर्न सक्दैनन्, कसैले बिद्रोही स्वभाव देखायो भने समर्थन गर्न्छ। खुकुरी काण्ड र आगो भोस्ते प्रकरणमा सामाजिक सञ्जालमा लाखौं लाखको समर्थन जनाक्रोशको फिल्का हो। यो फिल्कालाई समयमै नेतृत्वले बुझेनन् र आफूलाई भ्रष्टाचारी कलंकबाट धोइ पखाली गर्ने प्रयत्न गरेनन् भने आगामी दिनमा यो अवस्था र व्यवस्था दुबै बालुवाको महल ढले जसरी ढल्नेछ। किनकि फलममा खिया लाय्यो भने फलम धुलो हुन्छ, शासन व्यवस्थामा भ्रष्टाचार फैलियो भने व्यवस्था ढल्छ। नेतृत्वलहमा चेत छ भने सहमति र सहकार्यको राजनीति आजैबाट थाल्नु र देशको दुरावस्थामा के गर्न सकिन्छ भनेर देशव्यापी बहस गरेर निदान निकाल अबेर भइसक्यो।

यसो गरिएन भने भीरबाट खस्ने लोकतान्त्रिक नेतृत्वलाई राम राममात्र भन्न सकिन्छ, आमनागरिकले कौँध थाईदैनन्।

साल्ट ट्रेडिङ कंपनीले लिमिटेड
द्वारा प्रवर्द्धित
डीट ग्यास

तौल पूर्ण, सुरक्षा सम्पूर्ण

- ISI स्टाण्डर्डको नित्र बाहिर रघर कोट मै बीचमा रिटलको जाली भएको ३ तहको होजपाइप
- उच्च गुणस्तरको रेगुलेटर
- पुनः प्रयोग गर्न न सकिने प्लास्टिक सिल भएको सिलिण्डर
- कम्प्यूटर प्राविधिकात चल्ने प्लान्ट, तौलमा सोहै आना दुक्क हुनुहोस्

साल्ट ट्रेडिङ समूहका उत्कृष्ट खाद्य बस्तुहरू

पढथयौ हासी बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु धवस्त पारे समाज।

मन्यौ उर्यौं त्यो जस्ले बिरियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मरर पनि जस्ले सरिकयो देशको माटो।

कायर भएर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहातुर भएर एकै पटक मर्न सकौ।

- अभियानवाणी

अभियान साप्ताहिक

सम्पादकीय

जालभेल तिकडमको राजनीति कहिले सम्म प्रधानमन्त्री ज्यु !

प्रधानमन्त्री पृष्ठकमल दाहाल जालभेल र तिकडम गर्न जाने राजनीतिज्ञका रूपमा चिनिए आएका छन्। आफ्नो स्वार्थका लागि उनी जोरांग जस्तोमुकै सहमति गर्न तयार भई हाल्छन्। आफ्ना विरोधीहरूलाई तह लगाउनका लागि अनेक बहानावाजी गरेर उनीहरूलाई आफ्नो पक्षमा ल्याएर आफ्नो स्वार्थ पूरा गरिरहेको अहिले प्रष्ट रूपमै देखिएको छ। ललिता निवास जग्गा काण्डमा मुछिएका पूर्व प्रधानमन्त्रीद्वय माधव नेपाल र बाबुराम भट्राईलाई ललिता निवास जग्गा काण्डलाई देखाएर आफ्नो पक्षमा लिन दाहाल सफल भएका छन्। त्यसेगरी गौर हत्या काण्डलाई देखाएर उपेन्द्र यादवलाई समेत आफ्नो पक्षमा दाहालले लिईसकेका छन्।

माधव नेपाल प्रधानमन्त्री रहेका बेला ललिता निवास जग्गा काण्डमा नकली मोहीलाई जग्गा सट्राप्टा दिने निर्णय भएको थियो। सो प्रकरणमा मन्त्रिपरिषद्को निर्णय कार्यान्वयन गर्नेहरूमाथि मुहा चलाइयो तर मन्त्रिपरिषद्को अध्यक्षता गर्ने र निर्णय भएको फरमान जारी गर्न तत्कालिन प्रधानमन्त्री माधव नेपाललाई उन्मुक्ति दिने निर्णय सत्ता गठबन्धनको गत श्रावण २९ गते बसेको बैठकमे गरेको थियो।

त्यसेगरी बाबुराम भट्राई प्रधानमन्त्री रहेका बेला ललिता निवास जग्गा काण्डमा नकली गुठी टिकिन्छा खडा गरेर नकली मोहीलाई समेत जग्गा दिने निर्णय मन्त्रिपरिषद्को बैठकबाटै गराइयो। तर उनीहरू दुखेलाई मुहा चलाई सरकारी साक्षीको रूपमा राख्ने निर्णय सत्ता गठबन्धनले गरेर निर्णयकातालाई उन्मुक्ति र कार्यान्वयन गर्न चित्तिहरूमाथि मुहा चलाइयो घसेले प्रष्ट हुन्छ प्रधानमन्त्री दाहाल आफ्नो स्वार्थका लागि जस्तोसूकै सहमति जोसँग पनि गर्न तयार हुन्छ र राष्ट्रघाट गर्न पछि पर्दैन भनेर।

मुलुकमा भएका ढुला ढुला भष्टाचारका काण्डहरूलाई देखाएर सत्ता गठबन्धनमै रहेका दलहरूलाई समेत प्रधानमन्त्री दाहालले धक्काउँदै आएका छन्। आफ्नो नेतृत्वको सरकार ढन्न सबै संकेत पाएपछि माधव नेपाललाई ललिता निवास जग्गा प्रकरणमा निर्णय रहेको करार गरेभन्ने १७ वर्ष अधि भएको गौर हत्या काण्डलाई देखाएर जनता समाजवादी पार्टीका अध्यक्ष उपेन्द्र यादवलाई समेत आफ्नो पक्षमा ल्याउने रणनीतिक उद्देश्यले गौरहत्या काण्डको फाइल खोले धम्की दिए। उपेन्द्र यादवलाई विरुद्ध रैतहट प्रहरी कार्यालयमा किटानी जाहेर १७ वर्ष अधि नै परेको र राजनीतिक स्वार्थका कारण त्यसको अनुन्धन हुन नसकिरहेका बेला त्यही अनुन्धन गर्ने फाइल खोले धम्की दिएर उपेन्द्र यादवको पार्टीलाई समेत आफ्नो नेतृत्वको सरकारबाट बाहिर जाने बाटो बन्द गरिरहेका छन्।

मुलुकमा भएका ढुला ढुला भष्टाचारका काण्डहरूलाई देखाएर सत्ता गठबन्धनमै रहेका दलहरूलाई समेत प्रधानमन्त्री दाहालले धक्काउँदै आएका छन्। आफ्नो नेतृत्वको सरकार ढन्न सबै संकेत पाएपछि माधव नेपाललाई ललिता निवास जग्गा प्रकरणमा निर्णय रहेको करार गरेभन्ने १७ वर्ष अधि भएको गौर हत्या काण्डलाई देखाएर जनता समाजवादी पार्टीका अध्यक्ष उपेन्द्र यादवलाई समेत आफ्नो पक्षमा ल्याउने रणनीतिक उद्देश्यले गौरहत्या काण्डको फाइल खोले धम्की दिए। उपेन्द्र यादवलाई विरुद्ध रैतहट प्रहरी कार्यालयमा किटानी जाहेर १७ वर्ष अधि नै परेको र राजनीतिक स्वार्थका कारण त्यसको अनुन्धन हुन नसकिरहेका बेला त्यही अनुन्धन गर्ने फाइल खोले धम्की दिएर उपेन्द्र यादवको पार्टीलाई समेत आफ्नो नेतृत्वको सरकारबाट बाहिर जाने बाटो बन्द गरिरहेका छन्।

मुलुकमा हित भन्दा आफ्नो व्यक्तिगत स्वार्थ पूरा गर्न अनेक प्रकारका तिकडम र जालभेल गरेर सत्तामा टिकिहरने राजनीतिक उद्देश्यले गर्दा दाहाल आफै विस्तारै संकटमा पर्दै आएका छन्। सत्ताको प्रमुख घटक नेपाली कांग्रेसभित्र व्यापक अन्तर्निति उनिएको भएपनि शेरबहादुर देउवालाई समेत आफ्नो पक्षमा लिन सफल भएका छन्। कांग्रेसको संस्थापन पक्षको विरोधमा रहेको संस्थापन इतर पक्षले भने अब सरकारको नेतृत्व कांग्रेसले लिनुपर्ने बताइरहेका बेला कांग्रेसका महामन्त्री गगन थापाले भने माओवादीका अध्यक्ष पुर्यकमल दाहाललाई प्रधानमन्त्री बनाइएको हुनाले कांग्रेसका नेता तथा कार्यकात्मक तरिकालाई चित्त दुखाउन तहने अभियक्ति दिएका हुनाले महामन्त्री थापालाई समेत प्रधानमन्त्री दाहालले आफ्नो पक्षमा लिएका हुन सबै आरोप कांग्रेसजनहरूले नै लगाएका छन्। थापाले केही समय पहिला प्रधानमन्त्री दाहालको कार्यशीलीप्रति विरोध गर्दै आएका भएपनि अहिले उनी प्रधानमन्त्री दाहालकै पक्षमा बोल थालेका छन्।

माओवादी केन्द्रको संसदमा जम्मा ३२ सिट रहेको छ भने नेपाली कांग्रेसको ८९ नेकपा एमालेको ७८ सिट रहेकोमा ३२ सिटेलाई प्रधानमन्त्री बनाउन जनताकै अपमान हो। आफ्नो स्वार्थ पूरा गर्नकै लागि प्रधानमन्त्री दाहालले समाजवादी मोर्चा गठन गरेको छन् जन मोर्चामा माओवादी माधव नेपालको एकीकृत समाजवादी, उपेन्द्र यादवको जनता समाजवादी र नेत्रविकाम चन्दको नेपाल कम्पनिले पार्टी रहेका छन्। आफ्लाई ३२ सिटको प्रतिनिधित्व गरेको भन्नै जनतालाई ढाँटी रहेका छन् यदि ५४ सिटको नेतृत्व गरेको हो भने मोर्चामा रहेका पार्टीहरूले किन पार्टी एकीकरण नार्न त भन्ने प्रश्न समेत उठेको भएपनि त्यसमा उनी मोन रहेका छन्।

पछिलो समयमा ललिता निवास जग्गा काण्ड, सुन तस्करी काण्डमा माओवादी केन्द्रका नेताहरू नै सलग भएकाले गर्दा यी सबै काण्डहरूलाई फासफूस पार्नका लागि र जनतालाई देखाउनका लागि मात्र अनुसन्धान गरी मुहा दर्ता गरिएको भएपनि यी सबै काण्डहरू फासफूस हुन्ने प्रायः निश्चित रहेको हामीले यसभित्र नै प्रष्ट पारि सकेका छाँ र यसैमा हामी ढुक रहेका छाँ।

शिक्षा, शिक्षक र राजनीति

रोशन जनकपुरी

गत बुधवार संसदमा शिक्षासम्बन्धी कानुन संशोधन र एकीकरण गर्न बनेको विधेयक २०८०' दर्ता भएर प्रक्रियामा छ। सो विधेयकको उद्देश्य र कारणमा 'मुलुकको समग्र विकासका लागि नैतिक मूल्य र मान्यतासहितको सबल र सक्षम जनशक्ति विकास गर्ने आवश्यक भएको..., नेपालको शासकीय मूल संरचनाअनुकूल हुने गरी...' भनिएको छ।

विद्यालयस्तरीय शैक्षिक क्षेत्रलाई सकारात्मक नियमन र व्यवस्थापनका दृष्टिले प्रस्तुत विधेयकका केयाँ प्रस्तावित विषय राप्रा छन्। तर, केही प्रस्ताव वर्तमान राजनीतिक परिवर्तनको उद्देश्यसँग अन्तर्विरोधी पनि छन्। वर्तमान राजनीतिक परिवर्तन र यसबाट विकासित संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको संविधानले वर्तमान राजनीतिक परिवर्तनको उद्देश्यसँग अन्तर्विरोधी पनि छन्। वर्तमान राजनीतिक परिवर्तन र यसबाट विकासित संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको संविधानले वर्तमान राजनीतिक परिवर्तनको उद्देश्यसँग अन्तर्विरोधी पनि छन्।

शिक्षकलाई पेसागत क्षेत्रमा दिइएको कार्यभार तथा दायित्व पूरा भए-नभएको अनुगमन गर्नु, पेसागत समुदायन कायम गर्न कडाइपूर्वक दण्ड र पुरस्कारको व्यवस्था गर्नु, अर्को शब्द शिक्षकलाई पेसागत शैक्षिक क्षेत्रमा दिइएको रूपमा नियमन गर्न खोज्नु उचित हो। तर, यसै निहुँमा शिक्षकको संगठित हुने अधिकार खोस्नुलाई भने लोकतान्त्रिक मान्न संकिंदैन। मानवीय मनोविज्ञान र लोकतान्त्रिक अधिकारको अभ्यासको अनुभवले विचार गर्दा यो बुझाइ यान्त्रिक मात्र हो।

यस्तोमा यो विधेयकको प्रस्ताव यथास्थितिमा पारित भयो भने सबैभन्दा बढी प्रभावित सार्वजनिक क्षेत्रका शिक्षक नै हुनेछन्। वर्तमान संविधानले अन्य समुदायजस्तै राज्यका सबै पेसागत अधिकारका नियमित संगठित हुने अधिकार दिएको छ। यी संगठन यसै उद्देश्यसाथ खोलिएको पनि हुन्। राजनीतिक चेतना व्यक्तिको नैसर्जिक स्वभाव हो, त्यसैले पेसागत समुदायका मानिस आआफ्नो राजनीतिक चेतनाअनुकूल फरक-फरक रूपमा संगठित भएका हुन्नन्। हुन पनि विकिलाई अराजनीतिक अर्थात् राजनीतिक चेतनाशून्य बनाउन संकिंदैन। बरू यस्तो चिन्तनले निजी क्षेत्रका विद्यालय व्यवसायीलाई मद्दत गर्छ, जहाँ न्यून पारिश्रमिकमा शिक्षकलाई खटाइन्छ, खुलेआम श्रमशोषण गरिन्छ र शिक्षकलाई पूर्ण अराजनीतिक र असंगठित रहने विविध दबाव सिजना गरिन्छ।

नेपालको संविधानमा सामाजिक विकासको लक्ष्य समाजवाद भनिएको छ। यसका नियमित राज्यको शासकीय अभ्यासको लक्ष्य 'व्यक्तिहित'भन्दा पनि 'सामाजिक विकास' भनिएको छ। यसका नियमित राज्यको शासकीय अभ्यासको लक्ष्य 'व्यक्तिहित'भन्दा पनि 'सामाजिक विकास' भनिएको छ। यसका नियमित राज्यको शासकीय अभ्यासको लक्ष्य 'व्यक्तिहित'भन्दा पनि 'सामाजिक विकास' भनिएको छ। यसका नियमित राज्यको शासकीय अभ्यासको लक्ष्य 'व्यक्तिहित'भन्दा पनि 'सामाजिक विकास' भनिएको छ। यसका न

कांग्रेसको जीवनमा राजनेता बिपी

लोकेश ढकाल

आज २४ भदौ, राजनेता बिपी कोइरालाको ११०० जन्म जयन्ती ! यसपटक नेपाली कांग्रेस केन्द्रीय कार्यालयले पार्टीका संस्थापक, पूर्वसभापति, प्रथम जननिर्वाचित प्रधानमन्त्री एवम् महान् राजनीतिक विचारक बिपी कोइरालाको जन्म जयन्ती मनाएन । केवल साहित्यकार बिपी कोइरालाको जन्म जयन्ती मनाइरहो को छ ।

कांग्रेसको फाउन्डिङ प्रिन्सिपल, नेपाली राजनीति र स्वयं कांग्रेस पार्टीका लागि बिपीले सेट गरिएको विचार र चिन्तनविपरीत गएको कांग्रेसले आफ्ना संस्थापक नेता, महान् विचारक कोइरालाको जन्म जयन्ती, स्मृति दिवस, राष्ट्रिय एकता र मेलमिलाप दिवस आदि प्रसंगमा बिपीलाई सम्झने, बिपीको राजनीतिक व्यक्तित्व, योगदान, विचार र चिन्तनमाथि बहस र छलफल कार्यक्रम आदि आयोजना गर्ने नैतिक हैसियत गुमाइसको छ । सायद त्यो हैसियत गुमाइएको कारण यसपटक कांग्रेसले चलाखीपूर्वक राजनेता बिपी कोइरालाको जन्मजयन्ती नमनाई बिपी साहित्य महोत्सवका नाममा साहित्यकार विश्वेश्वरप्रसाद कोइरालाको जन्म जयन्ती मनाएर आफ्नो कर्मकाण्ड पूरा गर्दै छ ।

यसपटक विगतमा भन्दा अनौठो घटना देखिँदै छ । बरु राप्रापाले पहिलोपटक आज बिपी जयन्तीको अवसरमा 'आजको सन्दर्भमा राष्ट्रिय एकता र मेलमिलाप नीतिको अन्तर्य र औचित्य' विषयक विचार गोष्ठीको आयोजना गरी बिपी जन्म जयन्ती मनाउँदै छ । विरोधका लागि विरोध गर्नेहरूले के हैसियतमा राप्रापाले बिपी जन्म जयन्ती मनाएको भनेर विरोध गरेको पनि सुनिन्दू, तर यस प्रसंगमा राप्रापाको विरोध गर्नुको औचित्य देखिन्न, बरु 'क्याबाट' भनेर राप्रापाको नयाँ कदमको रवागत गर्नु उचित हुन्छ, राप्रापाको यो हार्दिकतापूर्वी राजनीतिक सुरुवातलाई सबैले स्वागत गर्नुपर्छ । निश्चय नै बिपी कोइरालाको व्यक्तित्व, उहाँको नेपाली राजनीति र साहित्यमा भएको अतुलनीय योगदान अनि विचार र चिन्तन कांग्रेसको मात्र निजी सम्पदा होइन । यो सिंगो राष्ट्रको सम्पति हो । कांग्रेस र नेपाली राष्ट्रिय राजनीतिका लागि बिपी कोइरालाले राष्ट्रियता, प्रजातन्त्र र समाजमाथि दिएको विचार र नेपालको राष्ट्रियतामाथि मडारिएको खतरालाई ध्यान राखेर राष्ट्र जोडन, राष्ट्रियतालाई बलियो बनाउन ०३३ सालमा राष्ट्रसामु राखेको राष्ट्रिय एकता र मेलमिलापको नीति आमनेपालीको सम्पति हो । अब कसैले त्वसको स्वामित्व दावी गरेर स्वार्थको राजनीति गर्नुभन्दा त्यस विचार र चिन्तनलाई देशको राष्ट्रियताको प्रवर्द्धन गर्ने र देश निर्माण गर्ने मन्त्रका रूपमा साफा सहमतिको विषय बनाउनु उचित हुन्छ ।

आज कांग्रेसको जीवनमा बिपी खोजुपर्ने अवस्था आएको छ । पार्टी कार्यालय र नेता कार्यकर्ताका घरका बैठकमा बिपीका सुन्दर तस्विर राखेर मात्र हुँदैन । कांग्रेसको राजनीतिक दस्तावेज र विधानमा बिपीको तस्विर धूमिल भएको छ । उहाँको विचार र चिन्तन पाउन गाहो भएको छ । वास्तवमा अहिले बिपी मात्र होइन, पार्टीको गलत नीति र खराब नेतृत्वका कारण कांग्रेसको जीवनमा कांग्रेस खोजुपर्न दुःखद अवस्था सिर्जना भएको छ ।

बिपीको मेलमिलापको प्रस्तावलाई सबै राजनीतिक दल र शक्तिले स्वीकार गरेको भए विदेशी शक्तिले नेपालका राजनीतिक दलहरूको साथ लिएर षड्यन्त्रको तहमा

राजसंस्थाको पतन गर्न सक्ने थिएनन् । बिपी विचार चिन्तनलाई छोडेर, पार्टीका मौलिक सिद्धान्तलाई पर्वह नराखी केवल सत्ताको लक्ष्य बनाएकै कारण बिपीले सुवर्ण शमशेर, गणेशमान सिंह, सूर्यप्रसाद उपाध्याय, कृष्णप्रसाद भुवराई आदिसँग मिलेर गठन गरेको इतिहासको त्यो गौरवशाली नेपाली कांग्रेस, आज आफ्नो विगतको ओज गुमाएर कमजोर भएको छ, जीवनकै सबैमन्दा संकटको डिलमा उभएको छ ।

नेपाली कांग्रेस कमजोर बन्नु, संकटमा पर्नु कुनै पनि राष्ट्रप्रेमी नेपाली जनताका लागि सुखद हुन सक्दैन । कांग्रेस देशको प्रमुख प्रजातान्त्रिक शक्ति मात्र होइन, प्रमुख राष्ट्रवादी शक्ति पनि थियो । परम्परागत रूपमा नेपाल राष्ट्र निर्माण गर्न नेतृत्व गर्ने राजसंस्था संस्थागत रूपमा पहिलो राष्ट्रवादी शक्ति थियो भने आधुनिक राजनीतिक शक्ति कांग्रेस दोस्रो राष्ट्रवादी शक्ति थियो । सत्ताको स्वार्थमा लागेर वामपन्थी भासमा फसेका कारण कांग्रेसको क्रान्ति र लामो प्रजातान्त्रिक आन्दोलनबाट आर्जन गरेको राष्ट्रवादी एवम् प्रजातन्त्रवादी छवि दुवै धूमिल हुन पुगेको छ ।

राष्ट्रियता, प्रजातन्त्र र समाजवाद कांग्रेसको सिद्धान्त हो, आस्था हो र विचारधारा हो । तर, अहिले कांग्रेसका लागि सहमति, सहकार्य र एकता सिद्धान्त भएको छ, विचारधारा भएको छ । शान्ति-प्रक्रियालाई दुर्याउनसम्भलाई सहमति, सहकार्य र एकता एक हदसम्म जायज नै थियो, तर शान्ति स्थापना भएर सामान्य प्रतिस्पर्धाको राजनीतिमा सत्ता स्वार्थका लागि सहमति, सहकार्य र एकताको राग अलापिरहनु कांग्रेसको सेद्धान्तिक दिवालियापन हो ।

राष्ट्रपति बन्न र निरन्तर वामपन्थीसँग मिलेर सत्ताको रजाई गर्ने सिद्धान्त बन्यो-सहमति, सहकार्य र एकता । राष्ट्रपति बन्ने चाहानाले धोका खाए पनि निरन्तर सत्तामा टिकेर बस्नका लागि कांग्रेसले अङ्गालेको सहमति, सहकार्य र एकताको सिद्धान्त पार्टी र देशका लागि अभियाप सिद्ध भए पनि नेताहरूका लागि भने वरदान सावित भएको छ ।

कांग्रेसलाई राष्ट्रियता, प्रजातन्त्र र समाजवादको सिद्धान्त, मूल्य, मान्यता अनि राष्ट्रिय एकता र मेलमिलापको नीतिको मर्मबोजिम कम्प्युनिस्टहरूसँग सहकार्य र एकता गर्न दिँदैन । माओवादीसँग तत्कालीन सात दल र सशस्त्र विद्रोही माओवादीसँग दिल्लीमा भएको १२ बुँदै साभा समझदारीयता शान्ति प्रक्रिया र संविधान निर्माणको चरणमा कम्प्युनिस्ट पार्टीसहित आफ्नै पार्टीका नेता कार्यकर्ताको टाउको काट्ने माओवादीसँग सहकार्य गरेर सत्ताको भागबन्दामा सहमति गर्न सक्स हुने भएर नै कांग्रेसले बिपी विचार र चिन्तनको औचित्य सकियो भन्न पनि सकेन र विचारलाई स्वीकार गर्न पनि सकेन । अघोषित रूपमा पार्टीको स्थापनाकालीन सिद्धान्त र बिपी विचारलाई खरेज गन्यो र अहिले सहमति, सहकार्य, एकताको सूत्रमा धर्म-निरपेक्षता, संघीयता, गणतन्त्र, समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीलाई आदर्श मानेर हिँडेको छ । तर, यसलाई आमजनताले कसरी नियालिरहेको छन् ? यसप्रति कांग्रेस नेतृत्वपत्रिका बेपर्वह हुँदै आएको छ, यो बेपर्वहपन नै वर्तमान कांग्रेसको अभियाप हो ।

एकात्म सहमति सहकार्य र एकताको सिद्धान्तमा टेकेर शान्ति प्रक्रिया र संविधान निर्माणको क्रममा कांग्रेसले अङ्गालेका संघीयता, धर्म निरपेक्षता, गणतन्त्र, समानुपातिक प्रणाली (मिश्रित निर्वाचन प्रणाली) समावेशिता आदि कथित परिवर्तनका मुदालाई आमजनताले स्वामित्व लिइरहेका छन् भन्ने यसाधार्थलाई ०६२/६३ पछि कांग्रेस पार्टी र पार्टीबाट सत्तामा राजगज गर्दै आएका नेतृत्वले बुझेर पनि राजनीतिक स्वार्थमा त्यसलाई पचाएर बसेका छन् ।

कांग्रेसले लोकतान्त्रिक आन्दोलनको

नेतृत्वसँगै शान्ति प्रक्रियाको नेतृत्व गरेर हिस्तात्मक राजनीतिक बाटोमा हिँडेका माओवादीलाई शान्तिको मार्गमा ल्यायाँ भनेर गर्ग गर्दै कथित परिवर्तनका मुदालाई आफ्नो स्वामित्वमा लिएर पहिले संविधानसभा निर्वाचनमा जनताबीच पुग्दा कांग्रेसलाई जनताले किन पत्ताएन ? २४० सिटम्बर कांग्रेसलाई केवल ३७

पहिले निर्वाचनमा जाँदा प्रत्यक्ष तर्फको १६५ मध्ये जम्मा २३ सिटम्बर मात्र जनताले कांग्रेसलाई थन्याएर । त्यो निर्वाचनमा जनताले कांग्रेसलाई यति निर्मम ढाँगले किन दण्डित गरे ? कांग्रेसले यसतर्फ अलिकति धोलिने, चिन्तन र समीक्षा गर्ने आवश्यक ठानेन । बिपी साहित्य महोत्सवले समीक्षा त गर्नेछैन । अनि बाटो सिटम्बर सीमित राखेको थिएन । बिपी कोइरालाको विचार र चिन्तन अनि राष्ट्रिय एकता र मेलमिलाप नीतिको मर्मबोजिम कांग्रेसले समय छैन । आपूलाई करेक्सन गर्न तयार नहुने हो भने नेपाली राजनीति र प्रजातान्त्रिक आन्दोलनमा कांग्रेसको औचित्य बिस्तारै समाप्त हुने निश्चित छ ।

पछिलो कांग्रेस केन्द्रीय कार्यसमिति बैठकमा पार्टी सभापतिले १ पुस ०१७ को निरंकुश कदमपछि पार्टीबाट परित्यक्तजस्तै भएका पार्टीका संस्थापक नेता सूर्यप्रसाद

उनकै पालामा देशले संविधानसभाबाट एक थान संविधान पायो । कांग्रेसले उल्लिखित कथित परिवर्तनका मुदामा स्वामित्व लिँदै यसअधिका कम्प्युनिस्ट पार्टीले नेतृत्व गरेको सरकारले संविधान दिन सकेनन्, कांग्रेस नेतृत्वको सरकारले संविधानसभाबाट संविधान जारी गर्ने सक्यो भने गौरव गर्दै संविधान निर्माणको एकलीटी जस लिएर, कांग्रेसलाई बहुमत दिनुहोस्, स्थिर सरकार, विकास र समृद्धि दिनेछैन भन्दै संविधान जारी भएपछिको

उपाध्यालाई पार्टीमा बिपी, सुवर्ण शमशेर र गणेशमान सिहसँगै आफ्नो पार्टीका चार महान नेताको रूपमा सम्मान गर्नुभयो । त्यसैगरी सभापतिले अर्को प्रसंगमा समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीले देशको राजनीति बिग्रियो, प्रत्यक्ष निर्वाचन प्रणालीलाई नै समावेशी बनाएर समानुपातिक निर्वाचन प्रणाली खोरेज गर्न संविधान संशोधन गर्ने आवश्यक भयो भनेर बढो सुन्दर क

‘उचित बजार व्यवस्थापन गर्न नसकदा व्यवसायी मर्कामा छन्’

प्रकाश विश्वकर्मा, कृषि व्यवसायी

खेतियोग्य जमिन बाह्य राखेर रोजगारीको लागि विदेशी भूमिमा थम गर्न जानुभन्दा आफ्नै माटोमा कही गर्नुपर्छ भन्ने मान्यता बोकेका चितवन, भरतपुरका प्रकाश विश्वकर्मा यतिकेला व्यवसायिक रूपमा कृषि तथा पशुपालनमा सकृदृष्ट छन्। २०७८ सालदेखि विश्वकर्मा कृषि तथा पशुपक्षी कर्मको स्थापना गरि कृषि व्यवसाय चलाइरहेका विश्वकर्माको मर्कमा हाल ३० बटा भैंसी र गाईहरू छन्। ३० लाख रुपैयाँ लगानीबाट शुरु गरेको कर्ममा नियमित ३०० लिटर दुध उत्पादन गरिरहेको बताउने विश्वकर्माले पशुपालन बाहेक सिजन अनुसारको काउली, मुला, टमाटर, कॉक्को, बन्दा, भिन्डी लगायतका तरकारीहरू समेत खेती गरिरहेका छन्। कृषि पेशामा लागेर के तै हुन्छ भन्नी विदेश पलायन हुने थुपै युवाहरूका लागि दरिलो उदाहरण बनेका छन् प्रकाश विश्वकर्मा। प्रकाशले आफुलाई सफल कृषकका रूपमा स्थापित गरिसकेका छन्। कृषि पेशामार्फत पनि नाम र दाम कमाउन सकिन्छ भन्ने गतिलो उदाहरण हुन् प्रकाश विश्वकर्मा। कर्मलाई कराकिलो बताउदै आधुनिक तरिकाले पशुपालन व्यवसायलाई निरन्तरता दिने सोच बनाएका प्रकाश विश्वकर्मासँग अभियान साप्ताहिकका लागि गरेको कुराकानी:

• कृषि व्यवसायमा लाग्नुको कारण ?
कृषि प्रधान देशका हामी अरुको देशबाट दाल चामल आएमात्र भात खान पाउछौ। आफ्नो जमिन बाँझो छाडेर अरुको देशमा काम गर्न जानु बाध्यता नै बनेको छ।

देशको यस्तो अवस्ता आउनुमा अरुलाई दोष दिएरमात्र हुँदैन आफुले चाही के गरिरहेका छौं भन्ने कुराले महत्व राख्छ। त्यसैले जे काम गरेपनि आफ्नै देशमा गर्नुपर्छ भनेर पशुपालसँग तरकारीजन्य कृषि उत्पादन व्यवसायमा लागेको हुँ।

• सुखवात कसरी गर्नुभो त ?
सानो र मझौला भएपनि व्यवसायिक रूपमा कृषि पेशा अंगालन पुगे। स्वरोजगार र उद्यमशीलता विकास भेरहेको छ। आफ्नै व्यवसाय र पेशा भएकाले आफ्नो कामबाट सन्तोष मिलेको छ। तीस लाखबाट सुरु भएको विश्वकर्मा कृषि तथा पशुपक्षी फर्मले बहुत रूपालिदैछ। प्रत्यक्ष, अप्रत्यक्ष रूपमा दर्जनौ मानिसले रोजगारी पाइरहेको छ। सुरुवाती समयमा बिधिक ठिनाईको सामना गर्नु परेको भएपनि बाहिरी कुराको समस्या बाहेक फर्ममा अरु त्यस्तो

• किन भैंसी पालनमा आकर्षित हुनुभयो ?

नेपालमा भैंसी परापूर्वकालदेखि पाल्दै आएको र पछिलो समय व्यवसायिक रूपमा पालन गर्न दिन प्रति दिन बढ्दै गएको छ। भैंसी पालन गर्न भनेर मात्र हुँदैन, दुधालु भैंसी छनौट गर्नको लागि विचार पुन्याउनु पर्ने कुराहस्ता जानकारी राख्नु पर्ने र पशुको छनौट गर्दा विशेष ध्यान दिनु पर्दैछ। जसले गर्दा कृषकले पशुपालनमा गरेका मेहनतलाई सार्थक बनाउन मददत पुगेस्। मुख्यतः दुध तथा मासु उत्पादनको लागि पालन गरिए पनि यसबाट राम्रे आर्थिक लाभ हुने भएकोले अहिले व्यवसायिक रूपले भैंसी पालनमा आकर्षित हुने कृषकको संख्या बढ्दो छ।

• कति क्षेत्रफलमा फैलिएको छ कर्म ?

अहिले पन्थ कठ्ठा जमिनमा गाई, भैंसी पालन र तरकारी खेति गरिरहेका छौं। जमिन बढाएर गाई, भैंसी पालनका साथै बाखा, कुखुरा पनि फर्ममा थप्ने सोच बनाएका छौं।

दोस्रो हिमालयन इन्टरनेसनल एक्स्प्रो असोज अन्तिम साता हुने

काठमाडौं। ‘दोस्रो हिमालयन इन्टरनेसनल एक्स्प्रो २०८०’ असोज अन्तिम साता काठमाडौंमा आयोजना हुने भएको छ। हिमालयन इन्टरनेसनल एक्स्प्रो आइएनसीले भूकूटीमण्डपमा २६ देखि २९ असोजमा भेला आयोजना गर्न लागेको हो।

एक्स्प्रोमार्फत स्थानीय हस्तकला तथा साना र मझौला उद्योगका उत्पादनको प्रवर्द्धनगर्ने र यस्ता उत्पादनलाई प्रदर्शनीमार्फत परिचित गराई विश्व बजारमा निर्यातमा सघाउने मुख्य उद्देश्य रहेको आयोजकले जनाएको छ। नेपाली मौलिक उत्पादनको निर्यातलाई बढाई आर्थिक समृद्धि गराउने मुख्य उद्देश्य रहेको एक्स्प्रोमार्फत हस्तकलाजन्य सामग्री, अल्लो, सिस्नो, केरा, बाँस, केतुकी,

यसका साथै परिमाण, स्टोन, माला,

भुइँकटहरलगायतका प्राकृतिक रेसाबाट बनेका कपडाका उत्पादन, विभिन्न प्रदेशका मौलिक परिकार तथा अन्य सामग्री रहने एक्स्प्रोका संयोजक कपिल अधिकारीले बताए। त्यस्तै, राउटे तथा चेपाड समुदायले बनाएका काठका सामग्री, तेहथुमको ढाका, संखुवासभाको करुवा, भोजपुरको खुकुरी, जैविक स्रोतबाट बनेका शृंगारका सामग्री तथा महबाट बनेका सौन्दर्य प्रसाधनका सामग्री, जैविक तथा आयुर्वेद उपचार प्रक्रियामा उपयोग गरिए प्राकृतिक औषधीय सामग्री, मसला, छोप, हस्तकलाका उत्पादनलगायतका सामग्री पनि एक्स्प्रोमार्फत प्रदर्शनी तथा विक्री गरिने सयोजक अधिकारीले बताए।

यसका साथै परिमाण, स्टोन, माला,

समस्या छैन।

बाहिरी समस्या भन्नाले ?

नेपाल कृषि प्रधान देश हो। तर देशमा उत्पादन भएका कृषि वस्तुहरू सरकारले संरक्षण र उचित बजार व्यवस्थापन गर्न नसकदा यस क्षेत्रमा गम्भीर समस्या देखा परेको छ। कृषि उत्पादन विक्री वितरण गर्न बजार व्यवस्थापन नहुनु र बिचौलियाको हलिमुवाली लगायतका समस्याहरू छन्।

सहज र सस्तो मूल्यमा उपभोक्तासम्म पुराउनको लागि सरकारले के गर्नु पर्ल ?

सरकारले कृषिमा विक्रीलाई प्रवृत्ति अन्य गरेर उत्पादन भएका कृषि उत्पादनलाई संरक्षण गर्नुपर्छ, कृषकलाई प्रोत्साहन दिनुपर्छ। नेपालमा कृषिबाट उत्पादन हुनसक्ने सम्भावना धेरै रहेता पनि भारतबाट तरकारी आयात भरहेकोले यसलाई निरुत्साहित गर्दै सरकारले कृषि उत्पादनलाई वृद्धि गर्नुपर्ने र कृषि व्यवसाय र उत्पादनलाई संरक्षण दिन दीर्घकालीन अनुगमनको व्यवस्था हुनुपर्छ।

भैंसी पालनबाट फाईदा लिन ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू को के हुन ?

यसबाट फाईदा लिन भैंसीपालन व्यवस्थापनका हरेक क्षेत्रहरू जस्तै पशु स्वास्थ्य, पशु आहारा, नश्ल सुधार, उत्पादनको बजार व्यवस्थापनमा ध्यान दिनु पर्दैछ। मुख्य कुरा दुधालु भैंसीको छनौट राम्रोसँग गर्नुपर्ने हुन्छ। यति हुँदा हुँदै पनि दुधालु भैंसी छनौट गर्न सकिएन भने भैंसीपालनबाट अपेक्षित फाईदा नहुन सक्छ।

खेलकुद

एसियाडमा डेब्यु गर्दै नेपाली महिला फुटबल टोली

१९८० एसियाडमा पहिलोपटक सहभागी हुने महिला फुटबल खेलाडीले फिफा महिला विश्वकप फुटबल प्रतियोगिताको पूर्वविजेता जापान र एसियाकै बलियो राष्ट्र भियतनामविरुद्ध समूह डी मा प्रतिस्पर्धा गर्नेछन्।

नेपाली राष्ट्रिय महिला टोली सोमबार १९८० एसियन खेलकुद प्रतियोगिता (एसियाड)मा सहभागी हुन चीनतरफ लागेको छ। अन्तर्राष्ट्रियस्तरको एक्सपोजर प्राप्त गर्न र दक्षिण एसियाली खेलकुदमन्दा माथिल्लो स्तरको अनुभव बढुल्ने महिला फुटबल खेलाडीलाई यो राम्रो अवसर हो। नेपाल सम्भवतः सर्वाधिक बलियो समूहमा छ। नेपालले जापान र भियतनामजस्ता द्रुला राष्ट्रविरुद्ध खेलाडेहो। नेपालले बंगलादेशसँग पनि खेल्नुपर्छ। जापान गत महिना अस्ट्रेलिया र न्युजिलान्डले संयुक्त रूपमा आयोजना गरेको फिफा महिला विश्वकप फुटबल प्रतियोगिताको वाटारफाइनलिस्ट राष्ट्र हो। फेरि जापान एकपटकको महिला विश्वकप विजेतासमेत हो। एसियाकै फुटबल पावरहाउस राष्ट्रविरुद्ध नेपालले जति सक्वादो एक्सपोजर लिन सक्नुपर्छ।

एसियाडका लागि नेपाली टोलीले पछिलो दुई महिनादेखि प्रशिक्षण गरेको थियो। राष्ट्रिय खेलकुद परिषद र अखिल नेपाल फुटबल संघको मातहतमा खेलाडीलाई नियमित प्रशिक्षण गर्न अवसर पाए। यद्यपि, प्रशिक्षणका क्रममा विवाद ननिस्किएको होइन। खेलाडीहरू विवादमन्दा प्रशिक्षणमा केन्द्रित रहे। नेपाली महिला खेलाडीलाई परिषदले खटाएका प्रशिक्षक बालोपाल महर्जनले प्रशिक्षण गरेको थिए। एसियाडका लागि खेलाडीको तयारी सन्तोषजनक रहे पनि एक्सपोजर नपाएको प्रशिक्षक महर्जनले बताएका छन्। खेलाडीले एसियाडको तयारीमा भएको अप्रिय लाग्ने थिए।

महिला फुटबल टोलीले पहिलोपटक एसियाड खेल लागेको हो। महिला खेलाडीलाई पनि एसियाडरतरमा प्रतिस्पर्धा गराउन ढिला भएको प्रशिक्षक महर्जनको भनाइ छ। प्रतियोगितामा नेपालले जापान र भियतनामविरुद्ध सकेसम्म राम्रो प्रदर्शन गर्ने उनले बताए। हामी जापान र भियतनामविरुद्ध राम्रो निजिजान्दा पनि माथिल्लो स्तरको अनुभव बढुल्ने प्रयास गर्छौं। इजरायलको लिग खेलेकी सावित्री भण्डारी पनि फर्ममा छिन्।

जापान र भियतनामजस्ता बलिया प्रतिद्वन्द्विरुद्ध नेपालले राम्रो गर्ने खेलाडीहरूको भनाइ छ। नेपाली टोलीमा अमिसा कार्की, दीपा शाही, सरु लिम्बू र प्रीति राई मुख्य खेलाडीका रूपमा छन्। यसपटक पूजा रामा

दाहाल सरकारबाटै...

कार्यकर्ताहरू संलग्न भएका भएपनि उनीहस्ताथि कूनै कारबाही भएन। सत्ता गठबन्धनमा रहेको नेकपा एकीकृत समाजवादीका अध्यक्ष माधव नेपाल र पूर्व प्रधानमन्त्री बाबुराम भट्टराईहस्ताथि लिलिता निवास जग्गा काण्डमा अनुसन्धान गर्न अदालतले आदेश दिएपनि सत्ता गठबन्धनको श्रावण २९ गते बसेको बैठकले नेपाल र भट्टराईलाई उन्मुक्ति दिने निर्णय गरेर कानुनको धज्जी उडाउने काम सरकारबाटै भयो।

यस्तो निर्णयको व्यापक विरोध भएपछि प्रधानमन्त्री दाहालले उद्घोष गरे प्रतिगमनकारीहरू सरकारको विरोधमा उत्रिए अब लाख्याँ जनता सङ्कमा ल्याएर उनीहस्तो विरोध गर्दै भनेर। के जनताले न्याय मान्नु, जनताले शान्ति सुरक्षाको माग गर्नु भ्रष्टाचारीहस्ताथि कारबाही होस भन्दा उनीहस्तो विरोधमारी भएत ? इटको जवाफ पथरले दिनुहोस भनेर जनतालाई आग्रह गर्न र सविधान ऐन कानुन र अदालतको आदेशको ताडो उल्लंघन गर्नु

प्रधानमन्त्रीको लागि बाध्यता के हो ?

प्रधानमन्त्री दाहाल आफ्नो स्वार्थका लागि मुलुकलाई अस्थिरतातर्फ धकेल्ने समेत तयार रहेको जस्तो देखिएको छ। आफ्नो विरोध गर्नेहरूलाई भ्रष्टाचारका फाइल खाल्लु भन्दै धम्क्याउने गरिरहेका छन। भ्रष्टाचारका सबै फाइल खोल्न प्रधानमन्त्रीलाई कसले रोकेको छ ? उनको पार्टीका पूर्व लडाकुहरू राखिएको शिवरिमा भएको ३७ अर्ब घोटला काण्डको फाइल किन खोल्दैदेन ? पार्टीका अध्यक्ष भएको नाताले उक्त शिवरिमा भएको घोटला काण्डको जिम्मेवारी दाहालले लिनु पर्ने कि नपर्ने ? कानुन सबैको लागि बराबरी हो भने दाहाल चाहिए कसरी कानुन भन्दा माथि भए ? जनतालाई इटको जवाफ पथरले दिनहोस भनेर जनतालाई भडकाउने कार्य गरेको हुनाले उनीहस्ताथि जनतालाई भडकाउन खोजेको आरोपमा किन कानुनी कारबाही नहुने ? कमजोर सरकार भएको अवस्थामा मुलुकमा अनेक प्रकारका समस्याहरू उत्पन्न हुन्छन्। अहिले मुलुकमा शान्ति सुरक्षाको अवस्था नाजुक

रहेको छ। राजधानी जस्तो ठाउँमा जनताको हत्या भएको छ। धरानमा धरम्भित्र पसरे एक व्यक्तिलाई खुकुरी ग्रहार गरिएको छ। यी सबै कारणहरूले गर्दा दाहाल सरकार अब मुलुकको लागि अभियासपाप बन्दै गरेको छ।

लिलिता निवास जग्गा काण्ड, नक्कली भुटानी शरणार्थी काण्ड र सुन तस्करी काण्डको अनुसन्धान गरेका विरिष्ट प्रहरी अधिकातहरूलाई सरला गरिएपछि प्रहरीको मनोबल घटेको छ। दिनरात नभनि अनुसन्धान गर्ने प्रहरीहरूलाई सत्ता स्वार्थका लागि र सत्ता केही समय टिकाइराख्ने उदेश्यले सरला गरिएको छ। अब ती प्रहरी अधिकृतहरूले कसरी आफ्नो भूमिका निभाउलान्। उनीहस्तो आत्मबल घटेको छ। यसरी सरकारबाटै मुलुकलाई अप्द यारो अवस्थामा पुऱ्याइने खेल सुरु भएकाले गर्दा र सत्ता गठबन्धनको सत्ताको स्वार्थले गर्दा नेपाली जनतामाथि नै खेलवाड हुन थालेको र जनताले सुरक्षित भएको महसुस गर्न नसकेको प्रमुख कारण सरकार र प्रधानमन्त्री दाहालको अभियासित हो भनुमा कुनै अतियति नहोला ?

प्रधानमन्त्री दाहालले मलजल गरेको आरोप काग्रेसका संस्थापन इतर पक्षको नेतृत्व गर्दै आएका शेरख कोइरालाले अब सरकारको नेतृत्व काग्रेस गर्न पर्न बताइरहेका बेला शेरख कोइरालाले भने पाँच वर्ष पुष्टकमल दाहाल नेतृत्वको सरकार सञ्चालन हुन सक्ने अभियासित दिएपछि कोइराला परिवारमित्र विवाद सिर्जना भएको छ।

कांग्रेसमित्रै...

परेका छन्। नेपाली काग्रेसमित्र कोइराला परिवारको हैकम विस्तारै हराउँदै गएको अवस्थामा संस्थापन इतर पक्षको नेतृत्व गर्दै आएका शेरख कोइरालाले अब सरकारको नेतृत्व काग्रेस गर्न पर्न बताइरहेका बेला शेरख कोइरालाले भने पाँच वर्ष पुष्टकमल दाहाल नेतृत्वको सरकार सञ्चालन हुन सक्ने अभियासित दिएपछि कोइराला परिवारमित्र विवाद सिर्जना भएको छ।

कोइराला परिवारमित्रको विवादलाई

प्रधानमन्त्री दाहालले मलजल गरेको आरोप काग्रेसका संस्थापन इतर पक्षको नेतृत्व आउँदै आप्सको अवस्था कोइरालालाई काउन्टर दिनका लागि शांका कोइरालालाई अगाडि बढाउने प्रयासमा प्रधानमन्त्री दाहाल र काग्रेसका सभापति देउवा नै सक्रिय भएको र प्रधानमन्त्री दाहालले आफ्नो पदलाई सुरक्षित राख्न कोग्रेसमित्र खेल खोजेका आरोप समेत काग्रेसजनहरूले लेगाउन थालेका छन्।

शेरख कोइराला दुई वर्षपछि हुने काग्रेसका महाधिवेशनमा सभापतिका उम्मेदवार बन्ने निश्चित रहेका बेला शेरख कोइरालालाई आप्सको अवस्थामा सभापतिका उम्मेदवार बन्ने निश्चित रहेका बेला शेरख कोइरालालाई आप्सको सभापति देउवा लागेका र उनलाई प्रधानमन्त्री दाहालले समेत सभायोग गर्न सक्ने भएकाले गर्दा कोइराला दाजुभाई बीचमा फाटो ल्याएर आफ्नो स्वार्थ पूरा गर्न खेलमा प्रधानमन्त्री दाहाल र काग्रेसको सभापति सहित काग्रेसको संस्थापन पक्ष लागि परेको काग्रेसजनहरूले नै देउवाले समर्थन गर्न र आफ्नी श्रीमती

आरजु राणालाई समेत सभापतिको उम्मेदवार बनाएर पहिलो पटकमा कसैले बहुमत ल्याउन नसक्ने अवस्था सिर्जना गरेर दोस्रो पटकको निर्वाचनमा आरजु राणालाई अहिलेको संस्थापन पक्षको समर्थनमा सभापतिको उम्मेदवार बनाएर सभापति बनाउने खेलमा सभापति देउवा लागेका र उनलाई प्रधानमन्त्री दाहालले समेत सभायोग गर्न सक्ने भएकाले गर्दा कोइराला दाजुभाई बीचमा फाटो ल्याएर आफ्नो स्वार्थ पूरा गर्न खेलमा प्रधानमन्त्री दाहाल र काग्रेसको सभापति सहित काग्रेसको संस्थापन पक्ष लागि परेको काग्रेसजनहरूले नै बताउन थालेका छन्।

र कोइरालाले समेत आपूर्व संस्थापन पक्षको तर्फबाट आउँदौ महाधिवेशनमा सभापतिको उम्मेदवार बन्ने सक्ने उद्घोष गरिसकेका छन्।

शेरख कोइरालाले अब सरकारको नेतृत्व काग्रेसले लिनुपर्न उद्घोष गरिसकेका छन्। महानमन्त्री थापा भने विश्वप्रकाश शर्मा र प्रदीप पोडेलालाई आफ्नो पक्षमा लिन लागि परेको छन् भने शेरख कोइराला समेत उनीहरूलाई आफ्नो पक्षमा लिएर अधि बढ्ने प्रयासमा सक्रिय रहेका छन्। थापासँग शेरख कोइरालाले

विश्वासको वातावरण बन्न नसकिरहेको बेला थापालाई नै प्रयोग गर्न सभापति देउवा समेत लागि परेको भएपनि उनी आफ्नी श्रीमती आरजुको राजनीतिक भविष्य सुरक्षित गर्न संस्थापन र इतर पक्षका दुवै समूहलाई आफ्नो पक्षमा लिन लागि परेको छन्। यसरी काग्रेसमित्रको स्पर्याबुन दौडमा प्रधानमन्त्री दाहालले समेत खेल सक्ने भएकाले सभापति देउवा भने दाहाललाई प्रयोग गरेरे भएपनि आरजुको राजनीति भविष्य सुरक्षित राख्न चाहिरहेका छन्।

माधव नेपाल आफ्नै बोलीको विरुद्धमा खोक्न थालेका छन्। आफैले दक्षिणपन्थी भनेर आरोप लगाएको काग्रेसको शरणमा पुरोका व्यक्तिले एमालेले दक्षिणपन्थी काग्रेसलाई सरकार बनाउन सहयोग गर्न कुन कम्युनिष्ट सिद्धान्त भित्र पर्दछ भन्ने प्रश्न गरेका छन्।

हामी भन्दैहाँ तपाईं र दाहालले कुन सिद्धान्तमा रहेको कम्युनिष्ट नेतृत्वको सरकार दाहालले रहेको पूर्ण समर्थन गर्न बताएपछि माधव नेपाललाई छत्पती बढ्न्याइ भन्ने प्रश्न गरेको छ। त्यही काग्रेसको समर्थनमा भएको आरोप लागेका र आप्सको अवस्थामा समर्थन गर्न बताएको छ।

लगाएको काग्रेसलाई प्रधानमन्त्री बन्ने दिन बुढालिकण्ठमा रातारात देउवाको शरणमा पर्न गर्ने गरेको होइन र ? अहिले तपाईलाई लिलिता निवास जग्गा काण्डमा प्रधानमन्त्री दाहालले उन्मुक्ति दिएपछि काग्रेस र प्रधानमन्त्रीको चाकडी गर्दै भुक्तो सहारा लिनु तपाईको नैतिकता ? आफैले दक्षिणपन्थी भनेकालाई सहयोग र समर्थन गर्दै आफूलाई कम्युनिष्ट भन्ने तपाईलाई कम्युनिष्ट शब्दको बेझज्जत गर्नेभएको प्रष्ट भएन र ?

गर्नुपर्न बताउँदै आएका छन्। काग्रेसका सभापति देउवाको सभापतिको यो कार्यकाल अन्तिम भएकाले सभापति देउवा जस्ती भएपनि आफ्नी श्रीमती आरजु देउवालाई काग्रेसको महाधिवेशनमा आरजुलाई नै सभापतिको नेतृत्वमा समावित गर्न काग्रेसलाई आप्सको नेतृत्वमा रहेको देउवालाई देउवाले उनले दाहाल सरकारलाई विश्वापति गर्न निर्णय लिन सक्ने रेखालाई देउवाले उनीहरूले नै देखिएन्दैन।

काग्रेसको संस्थापन इतर पक्षको नेतृत्व डा. शेरख कोइरालाले गर्दै आएकोमा अब समापति देउवा पक्षले काग्रेसको कोइराला परिवारका अर्का नेता डा. शेरख कोइरालालाई छत्पती रहेको बढ्ने आप्सको नेतृत्वमा काग्रेसबाट रहेको देउवा रहेकोले गर्दा कोइराला परिवार भने आप्सिमित्र एक हुन नसक्नु कोइराला परिवारको अन्त्य हुनु हो भन्ने चर्चा समेत काग्रेस भित्र चल्ने र यसको छत्पती बढ्ने आप्सिमित्र एक हुन नसक्नु कोइराला परिवारको अन्त्य हुनु हो भन्ने चर्चा समेत काग्रेस

मुलुकमा हुने गरेको तुला तुला भ्रष्टाचारका काण्डमा उच्च तहका कर्मचारी राजीतकाङ्क्षरू नै संलग्न हुने भएपनि उनीहस्ताथि कुनै कारबाही नहुने र गरिब निमुखा र भरियाहरूलाई मात्र कानुनी दायरामा ल्याइने भएकाले गर्दा नै लिलिता निवास जग्गा प्रकरणमा माधव नेपाल र बाबुराम भट्टराईलाई उन्मुक्ति दिएको छ।